

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D., ve věci

žalobce: **nezl. V. D.**, narozen dne X
bytem X
zastoupený matkou T. M., nar. X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2023, č. j. MPSV-2023/195684-916,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2023, č. j. MPSV-2023/195684-916, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ústí nad Labem, ze dne 11. 5. 2023, č. j. 45932/2023/TEP, kterým nebyl žalobci přiznán příspěvek na péči.

Žaloba

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

2. V žalobě žalobce uvedl, že si žalovaný důkazní prostředky svévolně vyložil tak, aby došlo k zamítnutí žádosti o příspěvek na péči. O příspěvek na péči bylo požádáno na základě doporučení MUDr. L. R. a klinické psychologky a terapeutky Mgr. Š. R.
3. Žalobci není zřejmá domnělá spojitost mezi vznikem a rozvojem hyperkinetické poruchy a složitou situací v rodině, na kterou odkazuje správní orgán. Vznik této poruchy nemá známou konkrétní příčinu, natož pak složitou rodinnou situaci. Žalobce citoval z knihy ADHD – hyperkinetické poruchy a z toho dovodil, že si správní orgán opatřil důkazní prostředky, které jsou v rozporu s moderním pojetím psychických poruch. V řízení o přiznání příspěvku na péči se neposuzuje, zda-li dítě trpí smyslovým nebo pohybovým postižením, nebo závažným somatickým onemocněním, či zda-li pobývá ve složitém rodinném prostředí. Správní orgán má posoudit, zda-li dítě zvládá životní potřeby v přiměřeném rozsahu, což však správní orgán neučinil.
4. V bodu nazvanému stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, se správní orgán zabýval, zda-li byla u žalobce zjištěna těžké, somatické, duševní či smyslové postižení, které by vedlo k nutnosti poskytování mimořádné péče. To je v rozporu s dikcí zákona, neboť správní orgán má hodnotit, zda dítě zvládne tyto činnosti přiměřeně svému věku.
5. Faktem je, že žalobce je po fyzické stránce normální, zdravé dítě, jak dokládají lékařské zprávy. Nicméně díky své hyperkinetické poruše, poruše vnímání a emoční nevyzrálosti potřebuje neustálý dohled a dozor, vysoce přesahující rámec jeho vrstevníků. Žalobce se sice sám nají, ale sám si jídlo do úst zpravidla nevloží, musí mít nad sebou neustálý dozor a být neustále upozorňován, aby se věnoval jídlu a ne jiným věcem, které ho momentálně rozptylují. V tomto ohledu má méně práce zdravotní sestra, která krmí nemohoucí osobu. To stejné je s tělesnou hygienou a péčí o zdraví, kterou však správní orgán uznal nezvládnutou. Je paradoxem, že podle správního orgánu žalobce nezvládá péči o zdraví a osobní aktivity s tím, že ostatní životní potřeby zvládá, neboť jsou to právě osobní aktivity, které žalobce víceméně zvládne, i když pod zvýšeným dozorem.
6. Žalobce zvládá životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace a výkon fyziologických potřeb přiměřeně svému věku. Nicméně ostatní životní potřeby bez neustálého dozoru, upozorňování a asistence nezvládne. Žalovaný opakovaně odkazuje na použití facilitátorů, které mají zřejmě nahradit žádaný příspěvek. Napsat toto v odůvodnění v situaci, kde žalobce navštěvuje 4 odborná pracoviště, je medikován, matka je samoživitelka, působí spíše jako výsměch.
7. Zároveň má žalobce pochybnosti, že se správní orgán řídil zásadou uvedenou v § 2 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“). Starost o žalobce je velice časově, psychicky a v neposlední řadě finančně náročná, a i proto bylo doporučeno žádost o příspěvek na péči podat.
8. Vzhledem k tomu, že se správní orgán nezabýval zprávami odborných pracovišť nebo se s nimi nevypořádal, navrhl žalobce k důkazu následující listiny: zprávu Školského poradenského zařízení ze dne 27. 4. 2023, lékařskou zprávu ze dne 15. 2. 2023, lékařskou zprávu ze dne 20. 10. 2023 a zprávu ergoterapie ze dne 24. 8. 2023.

Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí. Dále uvedl, že postupoval v souladu s platnými předpisy a v odůvodnění jeho rozhodnutí jsou uvedeny veškeré

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

podklady, na základě kterých bylo rozhodováno. Při posuzování stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Při posuzování zdravotního stavu není prioritní samotná diagnóza posuzované osoby, ale objektivní funkční dopady onemocnění na schopnost zvládat základní životní potřeby. Potřeba občasných připomenutí či kontroly v oblasti péče o osobu se nehodnotí jako mimořádná péče. Žalovaný považoval vypracovaný posudek Posudkovou komisí MPSV za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek. Lékařské zprávy, které jsou v žalobě uvedeny a jsou datovány před jednáním posudkové komise měla, posudková komise k dispozici. Lékařské zprávy datované po jednání posudkové komise, tato mít nemohla. Pro posouzení stupně závislosti jsou rozhodující objektivní odborné podklady, nikoliv subjektivní sdělení zákonného zástupce žalobce. K odkazu na § 2 odst. 2 zákona o sociálních službách žalovaný uvedl, že toto ustanovení se netýká příspěvku na péči, neboť je to nepojistná sociální dávka.

Posouzení věci soudem

10. O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalobce ani žalovaný se po řádném poučení, že mohou vyslovit souhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřili.
11. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
12. Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
13. Základní pravidla pro přiznání příspěvku na péči pro daný případ jsou obsažena v zákoně o sociálních službách.
14. Dle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob.
15. Soud konstatuje, že dle § 8 zákona o sociálních službách se osoba do 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nebo devět základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.

16. Dle § 9 odst. 1, odst. 3 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí u osob do 18 let věku schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity.
17. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku (tzv. facilitátory). Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 zákona o sociálních službách).
18. Podle § 10 zákona o sociálních službách u osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.
19. K otázce posuzování nároků na příspěvek na péči se opakovaně vyjadřoval i Nejvyšší správní soud, a to např. ve svém rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, www.nssoud.cz. Z tohoto rozsudku jednoznačně plyne, že posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v prvním stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, přičemž na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti.
20. V rozsudku ze dne 8. 11. 2018, č. j. 10 Ads 248/2017-61, Nejvyšší správní soud uvedl, že úkolem posudkových lékařů posudkových komisí Ministerstva práce a sociálních věcí je pouze posudkové zhodnocení nálezů klinických lékařů, které jsou podkladem pro posudek, a nikoli vyšetřování posuzovaných osob. Vyšetření posuzované osoby není zákonem předepsáno, orientační vyšetření při jednání je vhodné provést v případě pochybnosti o průkaznosti některého z nálezů.
21. Ze žaloby vyplývá, že jsou sporné základní životní potřeby stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, neboť bylo žalovaným konstatováno jejich zvládání, ačkoliv žalobce je přesvědčen o opak.
22. Podle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhl. č. 505/2006 Sb.“) se za schopnost zvládat základní životní

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

potřebu stravování považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.

23. Podle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, 2. rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, 3. oblékat se a obouvat se, 4. svlékat se a zouvat se, 5. manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
24. Podle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu tělesná hygiena považuje stav, kdy osoba je schopna 1. použít hygienické zařízení, 2. dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, 3. provádět celkovou hygienu, 4. česat se, provádět ústní hygienu, holit se.
25. Soud konstatuje, že zvládání uvedených základních životních potřeb se posuzuje podle věku, kterého osoba dosáhla a ve srovnání s osobami stejného věku se hodnotí, zda posuzovaná osoba nevyžaduje mimořádnou péči, která podstatně přesahuje péči poskytovanou obvykle osobě stejného věku. Dále musí být zjištěna příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu (nemoci, postižení) a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu.
26. V návaznosti na shora uvedené skutečnosti soud považuje za nutné zdůraznit, že za zvládnuté se považují i takové základní životní potřeby, jestliže jsou osobou zvládány v přijatelném standardu za pomoci různých kompenzačních pomůcek (francouzské hole, brýle, naslouchadla) či při zvýšeném dohledu dospělé osoby nad nezletilým dítětem (příprava oblečení, naservírování jídla, připomínání mytí rukou, dohled nad konzumací jídla). Tento přijatelný standard však neznamená to samé jako zvládání základních životních potřeb zcela zdravým a ničím neomezeným jedincem, snížená kvalita výkonu některých základních životních potřeb tak nemůže založit nárok na příspěvek na péči.
27. Posudková komise v souladu s právní úpravou posuzovala, zda zjištěný rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností žalobce je dostatečný ke zvládání základních životních potřeb v přijatelném standardu.
28. U všech shora uvedených základních životních potřeb dospěla Posudková komise MPSV v Ústí nad Labem ve svém posudku ze dne 16. 8. 2023 k závěru, že žalobce uvedené základní životní potřeby zvládá v rámci širší normy jako dítě bez zdravotního postižení, v případě stravování, jako dítě stejného věku bez zdravotního postižení. Posudková komise vycházela ze sociálního šetření ze dne 21. 9. 2022 i z lékařské zprávy MUDr. E. ze dne 15. 2. 2023, jak vyplývá z uvedeného posudku. Za důležité považuje soud, že nebyla prokázána příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat uvedené základní životní potřeby v přijatelném standardu. Posudková komise uznala, že je poskytována zvýšená péče, ale nikoliv péče mimořádná podle § 10 zákona o sociálních službách. Pokud posudková komise a v návaznosti na její posudek žalovaný odkazoval na použití facilitátorů, byla tím míněna možnost využít u oblékání a obouvání volného oblečení bez nutnosti zapínání knoflíků, zipů či tkaniček, navlékač ponožek, volnou obuv bez nutnosti zapínání a šněrování, jak je uvedeno na str. 5 posudku. Právě zvládání základních životních potřeb za pomoci pomůcek, prostředků a různých předmětů je důležité při hodnocení zvládání základní životní potřeby

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(srov. § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách). K tělesné hygieně posudková komise mimo jiné uvedla, že ve věku žalobce se pomoc při celkové koupeli připouští. Co se týká námitek žalobce uvedených v odvolání, tyto jsou konstatovány v závěru posudku a je k nim uvedeno, že byly zohledněny v případě péče o zdraví a osobních aktivit (str. 6 posudku).

29. Lékařská zpráva MUDr. E. ze dne 15. 2. 2023, kterou žalobce navrhoval k důkazu před soudem, je referována jako podkladová zdravotní dokumentace v posudku Posudkové komise MPSV a provedení této lékařské zprávy by tedy bylo nadbytečné, neboť soud nemá lékařské znalosti k jejímu vyhodnocení a tato byla posudkovou komisí vzata v úvahu. Další navržené listiny byly vydány až po vydání žalobou napadeném rozhodnutí a žalovaný je tedy nemohl nijak zohlednit. Soud v soudním řízení správním přezkoumává to, zda ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí ob stojí a podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Žalobce netvrdí, že by se listiny vydané po 19. 9. 2023 měly vztahovat ke zdravotnímu stavu v minulosti, ale hodnotí zcela zřejmě aktuální zdravotní stav, jak vyplývá ze žalobcem vybraných částí. V takovém případě je však jejich provedení jako důkazu nadbytečné, neboť soud vychází ze zdravotního stavu, který zde byl v době rozhodování žalovaného. Na základě shora uvedeného soud neprovedl dokazování žalobcem navrženými listinami podle § 52 odst. 1 s. ř. s. Případné změny zdravotního stavu mohou být důvodem nové žádosti o příspěvek na péči.
30. Soud v tomto případě nemá pochybnosti o správnosti, úplnosti a přesvědčivosti závěrů uvedených posudkovou komisí a žalovaný postupoval správně, pokud z nich vycházel.
31. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji ve výroku rozsudku I. dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

32. Současně soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve výroku rozsudku II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovanému náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 10. února 2025

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce